

## بررسی میزان شیوع و عوامل التهاب معده در افراد مراجعه کننده به شفاخانه عالمی شهر کابل در سال ۱۴۰۲

محمد جواد جواد<sup>۱\*</sup>، هدایت الله رضایی<sup>۱</sup>

<sup>۱</sup>. دیپارتمنت داخله، دانشکده طب معالجوی، دانشگاه خاتم النبیین (ص)، کابل، افغانستان

### چکیده

**مقدمه:** گاستریت یا التهاب معده، یک اختلال شایع جهاز هاضمه است که تأثیرات قابل توجهی بر سلامت عمومی دارد و می‌تواند به شرایط شدیدتر مانند زخم و سرطان معده منجر شود. این مطالعه با هدف بررسی میزان شیوع و عوامل التهاب معده در افراد مراجعه کننده به شفاخانه عالمی شهر کابل در شش ماه اول سال ۱۴۰۲ انجام شده است.

**مواد و روش‌ها:** این مطالعه بصورت مقطعی \_ گذشته‌نگر انجام شده است. جمعیت مورد مطالعه شامل ۲۵۰ مراجعه کننده است که مشکوک به گاستریت بوده‌اند. از آن جمله ۱۰۰ نفر گاستریت تشخیص داده شده بودند. داده‌های دموگرافیک (سن و جنس)، و عوامل خطر بالقوه جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

**نتایج:** از میان ۲۵۰ نفر که با علائم گاستریت مراجعه کردند، ۱۰۰ نفر (۴۰٪) به این عارضه مبتلا بودند که شامل ۶۰٪ مردان و ۴۰٪ زنان می‌باشد. اکثریت (۴۲٪) این افراد در سنین بین ۴۱ تا ۶۰ سال سن داشتند. عفونت هلیکوباکتر پیلوری به عنوان عامل اصلی شناخته شد و ۵۰٪ مبتلایان را تحت تأثیر قرار داده است. علاوه بر این، ۲۷٪ افراد از دواهای ضدالتهابی غیر استروئیدی استفاده می‌کردند که ۲۳٪ از آن‌ها نیز مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری بودند.

**بحث و نتیجه‌گیری:** این مطالعه نشان‌دهنده شیوع قابل توجه گاستریت، به ویژه در میان بزرگسالان است و عفونت هلیکوباکتر پیلوری یک عامل مهم محسوب می‌شود. نتایج بر نیاز به مداخلات صحت عمومی هدفمند، از جمله مدیریت عفونت هلیکوباکتر پیلوری و استفاده محتاطانه از دواهای ضدالتهابی غیر استروئیدی برای کاهش میزان شیوع گاستریت در جمعیت تاکید دارد.

**واژه‌های کلیدی:** التهاب معده، هلیکوباکتر پیلوری، NSAID، شهر کابل.

\*نویسنده مسئول: محمد جواد جواد.

دیپارتمنت داخله، دانشکده طب معالجوی، دانشگاه خاتم النبیین (ص)، کابل، افغانستان.

ایمیل آدرس:



## ۱. مقدمه

گاستریت یا التهاب معده با التهاب لایه داخلی معده مشخص می‌شود، و با طیف وسیعی از علائم کلینیکی همراه است. این اختلال از موارد بدون علامت تا اشکال شدید که می‌تواند به زخم‌های گوارشی و سرطان معده منجر شود متغیر است. شیوع جهانی التهاب معده قابل توجه است و نرخ‌های شیوع متفاوتی در مناطق مختلف گزارش شده است که تحت تأثیر عواملی مانند رژیم غذایی، سبک زندگی و دسترسی به مراقبت‌های صحی قرار دارد (۱، ۲). گاستریت همچنان یک مسئله مهم صحت عمومی در افغانستان است، جایی که منابع محدود صحی و شیوع بالای عواملی مانند عفونت هلیکوباکتر پیلوری و استفاده از دواهای ضد التهابی غیر استروئیدی (NSAID) به بار این اختلال کمک می‌کند (۳).

مطالعات قبلی در مورد گاستریت در کشورهای همسایه مانند پاکستان، ایران، هند و تاجیکستان انجام شده است. به عنوان مثال، یک مطالعه در پاکستان شیوع بالای هلیکوباکتر پیلوری در میان افراد مبتلا به گاستریت را گزارش کرده و ارتباط معنی‌داری بین عفونت هلیکوباکتر پیلوری و توسعه التهاب معده را گزارش نموده است (۷-۴). به طور مشابه، در ایران، تحقیقات به نقش عادات غذایی و استفاده از NSAID در اتیولوژی گاستریت پرداخته و نیاز به مداخلات صحت عمومی را برجسته کرده است (۸). تحقیق که در کشور هندوستان انجام شده است گاستریت را با مصرف غذاهای تند و شرایط صحی ضعیف مرتبط دانسته و هلیکوباکتر پیلوری به عنوان علت غالب گزارش نموده است (۹). تحقیقی که در تاجیکستان انجام شده نیز نرخ‌های بالای گاستریت، به ویژه در میان جمعیت‌های روستایی را گزارش کرده است، جایی که دسترسی محدود به

مراقبت‌های صحی و وضعیت را تشدید می‌کند (۱۰). این مطالعه با هدف بررسی میزان شیوع گاستریت و شناسایی عوامل کلیدی مرتبط با این آن در میان افراد مراجعه کننده به شفاخانه عالمی در نیمه اول سال ۱۴۰۲ انجام شده است و فرض بر این می‌دارد که عفونت هلیکوباکتر پیلوری عامل اصلی گاستریت در جمعیت مورد مطالعه می‌باشد.

## ۲. مواد و روش‌ها

این مطالعه یک تحلیل توصیفی - مقطعی گذشته‌نگر است که در شفاخانه عالمی کابل در نیمه اول سال ۱۴۰۲ و با هدف ارائه یک نمای کلی از شیوع و عوامل مؤثر بر گاستریت طراحی شده است. جمعیت مورد مطالعه شامل تمام افراد است که از ماه حمل تا سرطان ۱۴۰۲ به این شفاخانه مراجعه کرده بودند. مجموعاً ۲۵۰ نفر با علائم نشان‌دهنده گاستریت، مانند درد معده، از دست دادن اشتها، کاهش وزن، و ریفلکس معده - مری *Gastroesophageal Reflux Disease* تشخیص داده شده‌اند. از این میان ۱۰۰ نفر بر اساس تشخیص کلینیکی و آزمایشات مرتبط، مبتلا به گاستریت تشخیص شدند. اطلاعات به صورت گذشته‌نگر از پرونده‌های افراد جمع‌آوری شدند. داده‌های جمع‌آوری شده شامل: اطلاعات دموگرافیک (سن و جنس) و عوامل خطر عفونت هلیکوباکتر پیلوری، استفاده از NSAID و ترکیب هردو) می‌باشد. اطلاعات توسط نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

## ۳. نتایج

این مطالعه به بررسی ویژگی‌های کلینیکی و اپیدمیولوژیک گاستریت در میان افراد مراجعه کننده به شفاخانه عالمی شهر کابل در نیمه اول ۱۴۰۲ پرداخته است. در مجموع، ۱۰۰ نفر مبتلا به گاستریت

از NSAID در ۲۷٪ از افراد شناسایی گردید، که نشان‌دهنده نقش بالقوه این دواها در بروز گاستریت است. علاوه بر این، تأثیر ترکیبی عفونت هلیکوباکتر و مصرف NSAID در ۲۳٪ از افراد به‌عنوان عاملی مؤثر در افزایش خطر ابتلا به گاستریت شناسایی شد (جدول ۱).

#### ۴. بحث

نتایج این مطالعه تأیید می‌کنند که گاستریت یک وضعیت شایع در بین افراد مراجعه‌کننده به شفاخانه عالمی در شهر کابل است، و با شیوع بالا در میان بزرگسالان سال، به وقوع می‌پیوندد. غالب بودن عفونت هلیکوباکتر پیلوری به‌عنوان عامل مؤثر، با نتایج مطالعات قبلی در منطقه هم‌خوانی دارد. مطالعات مشابه در پاکستان و هند میزان بالای گاستریت مرتبط با هلیکوباکتر پیلوری را گزارش کرده‌اند (۱۱، ۲) همچنین، ارتباط بین استفاده از NSAID و گاستریت نیز مطالعه موجود را تأیید می‌کند که خطرات گوارشی این دواها را برجسته می‌کند. شیوع گاستریت در این مطالعه با گزارش‌های دیگر کشورهای جنوب آسیا سازگار است. با این حال، این مطالعه به مجموعه دانش موجود با ارائه بینش‌های دقیق‌تر در مورد هم‌زمانی استفاده از NSAID و عفونت هلیکوباکتر پیلوری به‌عنوان عوامل خطر گاستریت، افزوده می‌شود. در حالی که مطالعات قبلی اغلب بر هلیکوباکتر پیلوری یا NSAID به‌صورت جداگانه تمرکز کرده‌اند، این مطالعه بر خطر ترکیبی که وقتی هر دو عامل حضور دارند، برجسته می‌شود. نتایج این مطالعه چندین پیامد مهم برای سلامت عمومی و مداخلات کلینیکی در افغانستان دارد. با توجه به شیوع بالای هلیکوباکتر پیلوری در بین افراد مبتلا به گاستریت، غربالگری و تداوی روتین هلیکوباکتر پیلوری در افراد که با علائم گوارشی مراجعه می‌کنند، می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی

مورد بررسی قرار گرفتند که این تعداد نمایانگر ۴۰٪ از ۲۵۰ نفر مراجعه‌کننده می‌باشد که به دلیل علائم مشابه گاستریت به این مرکز صحتی مراجعه کرده بودند. از میان افراد مورد مطالعه، ۶۰٪ مرد و ۴۰٪ زن بودند (جدول ۱). این توزیع جنسیتی نشان‌دهنده فراوانی بیشتر گاستریت در میان مردان نسبت به زنان است.

جدول ۱. اطلاعات دموگرافیک و عوامل خطر مرتبط به گاستریت در افراد مورد بررسی

جنسیت	تعداد (n=100)	فیصدی
مرد	۶۰	۶۰٪
زن	۴۰	۴۰٪
گروه سنی (سال)		
۱۸-۳۰	۱۲	۱۲٪
۳۱-۴۰	۱۶	۱۶٪
۴۱-۵۰	۳۰	۳۰٪
۵۱-۶۰	۴۲	۴۲٪
عامل خطر		
هلیکوباکتر پیلوری	۵۰	۵۰٪
NSAID	۲۷	۲۷٪
+ NSAID هلیکوباکتر	۲۳	۲۳٪

تحلیل سنی افراد نشان داد که بیشترین شیوع گاستریت در گروه سنی ۴۱ تا ۶۰ سال می‌باشد. طوری که ۷۲/۶٪ از افراد در این رده سنی قرار داشتند. این نتایج بیانگر آن است که سن می‌تواند عاملی مهم در بروز گاستریت باشد. همچنین، افراد در گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال پس از این گروه قرار داشتند، که نشان‌دهنده افزایش شیوع گاستریت در سنین میانسالی و بالاتر است (جدول ۱). در بررسی علل بروز گاستریت، عفونت با هلیکوباکتر پیلوری به‌عنوان شایع‌ترین علت شناخته شد و در ۵۰٪ از افراد مورد بررسی وجود داشت. علاوه بر این، استفاده



### ۶. منابع

1. Coelho LGV, Marinho JR, Genta R, Ribeiro LT, Passos MdCF, Zaterka S, et al. IV th brazilian consensus conference on helicobacter pylori infection. *Arquivos de gastroenterologia*. 2018;55:97-121.
2. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain CA, Atherton J, Axon AT, Bazzoli F, et al. Management of Helicobacter pylori infection—the Maastricht IV/Florence consensus report. *Gut*. 2012;61(5):646-64.
3. Smith S, Fowora M, Pellicano R. Infections with Helicobacter pylori and challenges encountered in Africa. *World journal of gastroenterology*. 2019;25(25):3183.
4. Zaidi SF, Muhammad JS, Shahryar S, Usmanghani K, Gilani A-H, Jafri W, et al. Anti-inflammatory and cytoprotective effects of selected Pakistani medicinal plants in Helicobacter pylori-infected gastric epithelial cells. *Journal of Ethnopharmacology*. 2012;141(1):403-10.
5. Rahmani A, Moradkhani A, Hafezi Ahmadi MR, Jafari Heirdarlo A, Abangah G, Asadollahi K, et al. Association between serum levels of high sensitive C-reactive protein and inflammation activity in chronic gastritis patients. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*. 2016;51(5):531-7.
6. Kumar S, Kumari N, Mittal RD, Mohindra S, Ghoshal UC. Association between pro-(IL-8) and anti-inflammatory (IL-10) cytokine variants and their serum levels and H. pylori-related gastric carcinogenesis in northern India. *Meta Gene*. 2015;6:9-16.
7. Dustov A, Mirojov G, Yakubova M, Umarov S, Ishankulova D, Eliasziw M, et al. Uranium mine proximity, immune function, and Helicobacter pylori infection in Tajikistan. *Journal of Toxicology and Environmental Health, Part A*. 2013;76(22):1261-8.

شیوع گاستریت و عوارض آن را کاهش دهد. نتایج از توصیه‌های غربالگری روتین برای هلیکوباکتر پیلوری در افراد که علائم سوء هاضمه مداوم دارند، حمایت می‌کند. ارتباط بین استفاده از NSAID و گاستریت بر نیاز به اعمال شیوه‌های نسخه‌نویسی محتاطانه تأکید دارد، به‌ویژه در بین افراد که با خطرات شناخته شده گوارشی مواجه هستند. متخصصان باید از خطرات گاستریت ناشی از NSAID آگاه باشند و ممکن است تجویز عوامل محافظ گوارش را همراه با NSAIDها یا بررسی گزینه‌های جایگزین برای مدیریت درد، به‌ویژه برای افرادی که در معرض خطر عفونت هلیکوباکتر پیلوری هستند، در نظر بگیرند. شیوع بالای گاستریت در بین بزرگسالان نشان می‌دهد که مداخلات صحت عامه کشور که این گروه جمعیتی را هدف قرار می‌دهند، می‌تواند به‌ویژه مؤثر باشد. آموزش در مورد خطرات مصرف بیش از حد NSAID، همراه با کمپین‌های آگاهی عمومی در مورد اهمیت مراجعه به متخصصین برای علائم گوارشی، می‌تواند به کاهش بار گاستریت کمک کند. علاوه بر این، با پرداختن به عوامل خطر قابل تغییر از طریق مداخلات سبک زندگی، می‌توان شیوع گاستریت را بیشتر کاهش داد. نتایج می‌تواند در توسعه راهنماهای کلینیکی برای مدیریت گاستریت در افغانستان مفید باشد. این راهنماها باید بر اهمیت شناسایی و رسیدگی به عوامل خطر کلیدی مانند عفونت هلیکوباکتر پیلوری و استفاده از NSAID تأکید کنند. این می‌تواند شامل توصیه‌هایی برای غربالگری منظم هلیکوباکتر پیلوری در گروه‌های پرخطر و ارزیابی دقیق نسخه‌نویسی NSAID باشد.

### ۵. نتیجه‌گیری

نظر به نتایج بدست آمده از این تحقیق شیوع التهاب معده ۴۰٪ بوده که در نزد مردها نسبت به خانمها بیشتر بوده و عمده‌ترین عامل آن را عفونت هلیکوباکتر پیلوری تشکیل می‌دهد.



8. Bozorgnia MA, Kashfi SMH, Ariana M, Ghalkhani F, Iravani S, Lashkari MH, et al. Prevalence and correlation of chronic atrophic gastritis, intestinal metaplasia and other precancerous lesions of stomach in Iran: a historical cohort study. *Clin Transl Gastroenterol.* 2015;4:413-22.
9. Alexander SM, Retnakumar RJ, Chouhan D, Devi TNB, Dharmaseelan S, Devadas K, et al. Helicobacter pylori in human stomach: the inconsistencies in clinical outcomes and the probable causes. *Frontiers in microbiology.* 2021;12:713955.
10. Williams K, editor Medicinal plants in Tajikistan: An alternative livelihood option. X International People-Plant Symposium on Digging Deeper: Approaches to Research in Horticultural Therapy and Therapeutic 954; 2010.
11. Mishra J, Panigrahi S. A study of changes in stomach wall at sites other than the ulcer in chronic duodenal ulcer patients. *Indian Journal of Surgery.* 2011;73:262-3.



## Prevalence and Influencing Factors of Gastritis in Alemi Hospital, Kabul in 2023

Mohammad Jawad Jawad<sup>1\*</sup>, Hedayatullah Razaei<sup>1</sup>

1. Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Khatam- Al-Nabieen University, Kabul, Afghanistan.

### Abstract

**Introduction:** Gastritis, or inflammation of the stomach lining, is a common gastrointestinal disorder that has significant impacts on overall health and can lead to more severe conditions such as peptic ulcers and stomach cancer. This study aims to assess the prevalence and associated factors of gastritis.

**Materials and Methods:** This retrospective cross-sectional study on gastritis was conducted among patients at Alemi Hospital in Kabul during the first half of 2023. The study population included patients who were diagnosed with gastritis during this period. Demographic data (age, gender) and potential risk factors were collected and analyzed using IBM SPSS Statistics software.

**Results:** Out of 250 patients who presented with symptoms of gastritis, 100 were diagnosed with the condition. The majority (42%) of these patients were aged between 41 and 60 years. Men accounted for 60% of the gastritis cases, while women made up 40%. Helicobacter pylori infection was identified as the primary factor, affecting 50% of the patients. Additionally, 27% of the patients used NSAIDs (Nonsteroidal Anti-Inflammatory Drugs), of whom 23% were also positive for H. pylori and were NSAID users.

**Conclusion:** This study indicates a significant prevalence of gastritis, particularly among adults, with Helicobacter pylori infection being a major contributing factor. The findings emphasize the need for targeted public health interventions, including the management of H. pylori infections and cautious use of NSAIDs to reduce the prevalence of gastritis in the population.

**Keywords:** Gastritis, Helicobacter pylori, NSAIDs, Alemi Hospital, Kabul.

Corresponding Author: Mohammad Jawad Jawad.

Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Khatam- Al-Nabieen University, Kabul, Afghanistan.